

Inatsisartut 2020-imut aningaasanut inatsisaat

Den finanslovsforslag som vi nu udarbejder, vil have en bestemmende indflydelse på hvilke vilkår folk her i landet vil have det næste år. Inuit Ataqatigiit har solidaritet som grundprincip. Det kan ikke undre nogen, at vi kommer med en stærk reaktion over for Naalakkersuisuts forslag til Finanslov. Man lægger op til øge folks leveomkostninger, hvorved Naalakkersuisut mindsker solidariteten i samfundet.

Lad mig understrege, at Inuit Ataqatigiit gør alt hvad vi kan for at samarbejde. Vi har brugt mange ressourcer på at søge løsninger for at mindske de indgreb i finansloven der pålægger borgerne flere byrder. Vi kræver den at kursløse regeringsførelse som skaber recession bliver afløst af klare mål og handlinger. Vi skal samarbejde, fordi der er mange forhold som der skal rettes op på og som Naalakkersuisut smører uden om. Når selv der stilles forhindringer for Finansudvalgets arbejde, så står vores land i en meget farlig situation.

Passagerafgiften blev ikke hævet for turister, men kun for landets eget befolkning. Borgernes udgift til el og varme vil blive hævet. Anlægsbevillinger til bygder og mindre byer er skåret ned til 0, udviklingen fokuseres kun i de store byer. Man kommer ikke med forbedringer til alle alderspensionister.

Et pensionistliv i lighed og værdighed blev forkastet af koalitionen. Man kommer med en løsning hvor ældre med mest behov og som bor i steder som er ramt af arbejdsløshed bliver ofret. Vi taler ikke imod at ældre med ressourcer og som bor i steder med højere levestandard kan få øget indtægt gennem arbejde. Det ser ud til, at koalitionen fortsætter med at jage de ældre som i mange år har tjent samfundet ydmygt og som har været tjenestemænd, til en alderdom i udlandet. Det er ærgerligt at koalitionen har valgt en linje som fører til, at mange mennesker flytter væk fra vores land for at sikre bedre levevilkår.

Man lægger op til at spare 16 mio. kr. i særlig indsats for børn og unge. I forbindelse med undersøgelse af initiativer for personer med handicap samt klarere mål for disse har man beskåret bevillingerne med 12 mio. kr. til personer med handicap samt Pissassarfik. Landslægen samt de ansatte hos Sundhedsvæsenet har haft udmeldinger om mangel på bevillinger, derfor må der bevilges flere midler hvis patienten skal sættes i centrum. Koalitionen har bestemt, at der skal ske besparelser i størrelsesorden på 16 mio kr. i Dronning Ingrid's Hospital.

Koalitionen har bestemt, at der skal spares 4 mio. kr. i Landslægeinstitutionen. På folkeskoleområdet har man nedsat bevillingerne med 8 mio. kr. i forhold til den oprindelse forslag til finanslov. Ligeledes har man nedsat bevillingerne til Oqaatsinik Pikkorissarfik med 4 mio. kr. i forhold til den

oprindelse forslag til finanslov. Det er bekymrende at Naalakkersuisut søger mandat til at finde yderligere besparelser på sundheds-, social og uddannelsesområdet. Inuit Ataqatigiit finder det bekymrende, at Naalakkersuisut søger mandat til at nedsætte bevillingerne på servicekontrakter, uden på forhånd at have specificeret på hvilke områder man agter at finde disse besparelser.

Inuit Ataqatigiit har lagt mærke til noget yderst bemærkelsesværdigt; nemlig at Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg ikke har haft den nødvendigt tid til at bearbejde forslaget til Finanslov. Vi er helt opmærksomme på, at Naalakkersuisoq for Finanser har prioriteret sager der vedrører udenlandske forhold. Den del af finansloven der vedrører forhold her i landet er ikke forhandlet i tilstrækkelig grad og i nødvendig kvalitet. Inuit Ataqatigiit ønsker at understrege dette på det kraftigste. Naalakkersuisut skal forsat udarbejde lovforslag ydmygt og seriøst. Vi kan under ingen omstændigheder acceptere at man uden at søge forlig bare skruer op på priser og afgifter i samfundet og ikke viser ydmyghed under virke.

Hvorfor kunne Finans- og Skatteudvalget få den fornødne tid til at færdiggøre sit arbejde? Er det udvalget der har sovet i timen? Er det Naalakkersuisoq for Finanser der har sovet i timen? Inuit Ataqatigiit kræver at Finans- og Skatteudvalget kommer med en klar udmelding om dette forhold. Der må fremsættes en forklaring om hvilke begrundelse man giver for, at Finans- og Skatteudvalget eller Naalakkersuisoq for Finanser ikke har kunnet færdiggøre sit arbejde. Man kan jo ikke bare sige, at man ikke har mulighed for at kunne færdiggøre sit arbejde. Vi har alle et ansvar for at lave en korrekt udført opgave, eller at ærligt at forklare, hvorfor vi ikke har kunnet udføre vores opgave og hvilken grund der ligger herfor.

Man skal med vilje ikke misforstå Inuit Ataqatigiits krav. For her sker der noget ekstraordinært. Finansloven for 2020 skal være fuldt udredt efter førstebehandlingen af forslaget samt inden andenbehandlingen af forslaget. Vi hører nu, at borgmestrene ikke kan acceptere kommunalt bloktilskud, og vi forstår at det arbejde som Naalakkersuisut i hemmelighed har udført, ikke er troværdigt.

Hvordan kan man forhandle afgørende forhold for kommunerne uden at have dialog med kommunerne undervejs?

Nu har vi fundet ud af hvorfor Naalakkersuisut har arbejdet med bloktilskuddet i det skjulte. Forarbejdet til bloktilskud er aldrig før blevet udført i det skjulte. I Naalakkersuisut har hemmeligholdelse som arbejdsmetode og som kendetegn, i forsøger at pålægge alle tavshedspligt, i undgår den frie debat, med rødt skrift pålægger i, at vi som folkevalgte arbejder i det skjulte over for befolkningen. Sådan en styreform er særdeles uacceptabelt.

Hvad vil i gøre ved den aftale om pensionister som alle partier står bag? I indgik en aftale om at vores ældre her i landet skal have ens pension samt at beløbet skulle sættes op samt ikke mindst at pensionerne her i landet skulle være konkurrencedygtige i forhold til pensioner i andre lande.

Hvorfor fremkom Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender med en udmelding til pressen, der direkte går imod flertallet i Inatsisartut?

Hvad er koalitionen – dvs. Siumuts, Demokraatits samt Nunatta Qitornais holdning til ældrespørgsmålet?

Hvad blev der af jeres krav under valgkampen som i vandt på om at pensionerne skulle blive betydeligt bedre?

Kan i forklare os alle andre, så vi tydeligt forstår, hvad i agter at gøre for de ældre, til kommunerne, om at sprede byggeri ude på kysten samt om i agter at forhøje afgifter eller ej?

I må påtage jer ansvar og åbent tilkendegive hvad i agter at gøre samt fremsige jeres politiske planer. Inuit Ataqatigiit fremkommer ikke med impulsiv kritik her fra talerstolen. Vi har under forhandlingerne udtrykt det klart at man ikke kan holde samtaler uden at vide hvilke prioriteringer koalitionen har samt uden at vide hvilke krav koalitionen stiller i forhold til Finansloven. Ikke mindst er forhandlingerne om den kommende finanslov gået i stå, fordi vi ikke ved om de politiske krav som Siumut har fremsat i forbindelse med førstebehandlingen er blevet imødekommet eller forkastet.

Hvad vil koalitionen?

Hvis alt ikke skal komme i stå, må i fremsige jeres meninger og fremkomme med en forklaring. Jeres arbejde er gået helt i stå. Arbejdet med finansloven skal ske på et ansvarligt grundlag.

Vi har fået dokumentation for, at der det lån som vores land og dets befolkning vil have optaget i 2023 vil inklusive renter komme op på 5 mia. kr. Naalakkarsuisut har ligeledes erkendt, at landets gæld yderligere vil vokse i de kommende år. Inuit Ataqatigiit er ikke enige i besparelsesbestrebelse på sundheds-, social- samt uddannelsesområdet. Vi kan se, at det står dårligt til med hensyn til byggeri uden for storbyerne i de kommende år, hvilket vil udfordre lighed i samfundet.

Lad mig spørge, om vi folkevalgte kan acceptere en sådan udvikling i vores land?

Vi skal udvise stor forsigtighed.

Men den regeringsførelse i udøver er alt for farlig for borgerne – i må udvise større åbenhed – i skal være bedre til at søge samarbejde. Enevælde, hemmeligholdelse og lukket styreform er usund, og det må ændres.